

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Recimo še katero!

Et meminisse iuvat. Stara Avstrija ni imela sreče v osebah, katerim je bilo izročeno vodstvo države. Grofa Buola zasluga je, da je Avstrija igrala tako žalostno vlogo v krimski vojski. Grofu Rechbergu pripisuje zgodovina nepopisno neumnost, da so Avstrijci v šlesvik-holštinski vojski za Pruse kostani pobirali iz žrjavice. Grof Mensdorf niti približno ni bil kos svoji nalogi. Vendar pa za Avstrijo v novejši zgodovini nihče ni bil večja nesreča, ko saksonski baron, pozneje avstrijski grof Beust. Ta je izpodrinil grofa Belcredija ter na vrat na nos z Madjari ustvaril osodopolni dualizem, delegacijski monstrum, kvotno pošast in sploh vso nagodbeno Meduzo, pod katero ječ in solze preliva kakor Jeremija vsaka avstrijska vlada.

Višji uradnik, ki je tedaj mogel opazovati vse dogodke za kulisami, piše v svojih zapiskih, da Beust ali sploh ni razumel madjarskih zahtev ali jih pa sploh ni prečital. Guverner tedanje avstrijske narodne banke je Beusta prosil za avdienco, da bi mu pojasnil, v kako tesni zvezi je tudi bančno vprašanje z nagodbenim elaboratom, kakor ga je izdelal Deak, oziroma odsek ogrskega deželne zboru. Beust se je leno iztegnil v svojem naslonjaču, nekaj časa poslušal, potem pa — zaspal. Ko so ga svarili, naj se ne prenažli, je odgovoril: »Madjarom moramo dovoliti, kar zahtevajo, da dajo mir.« Ta »fait accompli« vržemo državnemu zboru na glavo. Ker se izoginemo izrednemu državnemu zboru, kakor ga zahteva grof Belcredi v smislu cesarskega patenta z dne 20. septembra 1865, bode ta čin »captatio benevolentiae« in nemški liberalci bodo pogoltnili nagodbo.

In tako se je zgodilo. Grof Belcredi se je umaknil v Gmunden v pokoj, grof Beust pa je združil v svojih nerodnih rokah štiri ministrstva. Bil je minister za vnane in notranje posle, šef policije in še minister za uk in bogocastje. Vsi štirje ministrski portfelji pa so bili zanj igrača, kakor pogodba z Mažari. Tedanji nemško-liberalni bogovi so sicer nekaj časa godrnjali v avst. zbornici, konečno pa s kuhinjskimi žlicami postregali Beust-Deakov ričet, v trdni nadi, da ostanejo na vekov veke neomejeni gospodarji v »nemški« Avstriji. — Beust je bil sin svojega časa. Pred njegovo vsprejemno dvorano so si kar na noge stopali koščeni in nekoščeni borzijanci, židovski časnikarji in radikalni poslanci. Vsi so prežali na bogat plen od 60 milijonov novega posojila. In dobili so 900.000 goldinarjev. Ko je višji uradnik z veliko nevoljo grajal to zlorabo uradne oblasti, zarežal se mu je tovariš v obraz, rekoč: »Vidim, da niste otrok sedanjega časa. Pri nas velja sedaj kmečko pra-

vilo: Kravo postaviš pred jasli, da žre; če pa je tako neumna, da noče žreti, pa drugo pripeljejo k jaslim.«

Naj še omenim, da je imelo leta 1867 tedanje, še nerazdeljeno avstrijsko cesarstvo državnega dolga 3025 milijonov goldinarjev. Ta dolg je država naredila z dovoljenjem ogrskega deželnega zbora, torej za skupne državne potrebe. In veste-li, da so Madjari od vsega tega ogromnega dolga prevzeli le 30 milijonov, namesto najmanj 1000 milijonov goldinarjev.

Če kdaj, veljajo o Beustovem zločinu proti habsburški državi znane besede nemškega pesnika: »Das eben ist der Fluch der bösen That, dass sie fortzuegend immer Böses muss gebären.« Da se prepričate o istinitosti tega reka, čitajte zgodovino štiridesetletnega dualizma. Avstrija je bila, to je zgodovinska resnica. Državna laž pa je, ako kdo trdi, da je še Avstrija. Avstrijsko cesarstvo je danes pojem brez realne vsebine. Mi vsi vemo, da državni temeljni zakon od leta 1867 ne pozna Avstrije, ampak le »v državnem zboru zastopane kraljevine in dežele«. Vedno čitamo in čujemo gorostasno laž, da Avstrija sklepa nagodbe z »ogrskim narodom«. Kje je Avstrija, ako je zakon ne pozna, ako ne poznamo »avstrijskih narodov, ne »avstrijskih« ministrov. Beust je zbrisal besedo »Avstrijo« s trdke habsburške monarhije. In »ogrski« narod? Ali ni to največji zemljepisni, zgodovinski in etnografski nesmisel? Kaj pa so Hrvatje, Slovaki, Rumuni, Rusini, Srbi, Švabi in cigani, ki so stlačeni skupaj pod madjarski klobuk? In konečno, kdo more Čehom, Poljakom, Jugoslovanom in drugim narodom odrekati v naši državni polovici brez imena — državno ali vsaj zgodovinsko - politično individualnost? Ali so ti narodi šele po letu 1867 morda padli z Marta na zemljo?

Oglejmo si nagodbo z Madjari — ne z Ogrji, ker nemadjarški narodi imajo žabice na ustnicah — s stališča evropske politike. S tega višjega stališča moremo natančneje pregledati metež dogodkov in čustev, ki se porajajo vsak dan ter osvetljujejo politični obzor tudi za bodočo dobo. Učili so nas, da ima Avstrija zgodovinski poklic, namreč združiti vse različne narode ob Donavi in njenih pritokih. Obstanek Avstrije zahtevajo koristi ostale Evrope. In Palacky, znani češki rodoljub in zgodovinar, je zapisal znane besede: »Ko bi Avstrije ne bilo, morala bi se ustanoviti.« — Dobro, lepo in tudi resnično je to. Ako pa je resnično, da je za evropsko politično ravnotežje Avstrija potrebna, potem pa nam ne gre v glavo, zakaj ravno poklicani faktorji delujejo v nasprotju s poklicem države. Vse avstrijske vlade so v minolem stoletju takorekoč rušile temeljno židovje države ali pa pustile, da so domači in vnani sovražniki Av-

strije otrovali javne vodnjake, strgali stari državi trdko s procelja, človeške in narodne pravice teptali z nogami v blato, hujskali narod proti narodu ter ustvarili vsled preprirov in bojev neznosne razmere. Posledice te gorostasne kratkovidnosti so morale priti; vsakdo išče v sili zaveznika, kjer ga upa dobiti. Tako so vsled bedaste germanizacije centrifugalne sile slabile državo. Nemško-liberalna doktrina, ki jo še dandanes zasledujete v vseh političnih uradih doli do cestnega nadzornika, ne pozna ali noče poznati misije, poklica habsburške države. Avstrijska birokracija je, ki kratki narodom potrebno svobodo in ravnopravnost, ruši red in mir ne samo v državi, ampak tudi že v Evropi. Zato sili človeka na smeh, ko naša država vsiljuje turškemu sultanu povelja, da napravi red in mir v Makedoniji, dočim ima mnogo nesnage in smeti ne samo pred pragom, ampak tudi pod streho. Ni dovolj, da ima naša država lep poklic, treba je, da ga tudi izvršuje. Ali se to godi pri nas? Ali nismo že doživeli parlamentarne anarhije, ki je odmevala v zadnje kote vseh kronovin ter ustavila parlamentarni stroj? Zakaj Hrvatje niti slišati nočejo več o Avstriji-ter raje iščejo pomoči v Pešti? Ker poleg škode nočejo prenašati še sramote.

Zakaj navajam vse to ter ponavljam že znane rekriminacije? Ker bodo zopet »poklicani faktorji« apelirali na staro rodoljubie in priznalo zvestobo vseh avstrijskih narodov, ko bode treba glasovati za novo pogodbo z Madjari. Poiskali bodo v državnem muzeju staro desko z napisom »Avstrija« ter jo razobesili na pročelju. Skupne državne koristi bodo zopet zamenjavali s potrebami in željami posameznih narodov. Kako pa naj ti narodi polagajo z veseljem nove žrtve na žrtvenik domovine, ki jih pozna le v sili in zadregi? Kaj so bili in kaj so danes Madjari? Nikdar prijatelji Avstrije, večkrat že zarotniki proti državi in vladariju, a danes narekujejo pogoje nadaljne pogodbe. Kdaj je bila Ogrska prosta država? Nikdar, odkar jo je Avstrija iztrgala iz-turškega jarma, bila je »provincija«. Poizkušali so pač Rakoczyji in Kossuthi, da bi ustvarili neodvisno državo. Toda bili so pošteno nakleščeni in Ogrska je bila vedno le »provincija« v okviru avstrijskega cesarstva. Ako to pojмимо ter madjarske privilegije primerjamo s svojo politično in narodno revščino, potem pač razumemo, zakaj so nemški liberalci Avstriji zamenjali zgodovinsko trdko ter jo spravili v muzej.

Danes proslavljajo židovski in vladni listi novo pogodbo z Madjari kot velikansko pridobitev za skupno državo, njen ugled v evropskem koncertu ter zagotovilo nadaljnega razvoja. Ako je to istina, bomo med prvimi z veseljem čestitali baronu Becku in njegovim tovarišem. Toda elaborat je le prazna oblika, ki se mora napolniti z zlatom ali s črepinjami.

Počakajmo do srede, ko nam baron Beck odkrije državno tajnost. Dotlej pa ostanemo nepoboljšljivi pesimisti. Morda nas ne vara slutnja, da že čez deset let Madjari pretrgajo tanko nit, na kateri visi Damoklejev meč. Čujte, kaj piše »Magyarorszag«: »Ta pogodba je zadnji korak do ogrske gospodarske samostojnosti. Sedaj še sklenemo z Avstrijo pogodbo, v treh letih pa si ustanovimo svojo banko, s katero si utrdimo svoj kreditni sistem. V desetih letih pa se pripravimo za državno samostojnost, kakor jo zahteva program neodvisne stranke.«

Navedi hočem še besede finančnega ministra, katere je baje izpregovoril v soboto večer, ko so se po mnogournem boju in delu razhajali avstrijski in ogrski ministri. Neki časnikar je vprašal ministra dr. pl. Korytowskega, kaj sodi o novi pogodbi. Dr. pl. Korytowski odgovori: »Ne vem, ali bi pel »Te Deum« ali »Dies irae«.« Se non è vero, è ben trovato. Ig. Žitnik.

Grafenauerjeva razprava v koroškem deželnem zboru.

(Poročilo iz koroškega deželnega zbora.)

Dne 8. se odpravi podrobna razprava o proračunu. Pri postavitvi »uprava« pravi slovenski poslanec Grafenauer: Posl. Steinwender nam je povedal, da stavbeni urad ne more popolnoma izpolnjevati svojih nalog. Pritrjujem, Steinwenderjev izvajanjem, a v Celovcu se marsikaj izve. Gospodje uradniki, ne vsi, le nekateri, svojega dela ne morejo izvršiti, ker jim je bolj nego delo, na sruči agitacija za »Proč od Rima«. Ni posebno pripočila vredno, da so dobili nekateri gospodje priimek »odpadniški izvoščeki«. Bolj koristno zanje bi bilo, da se uče slovensko, kakor pa, da se pečajo s tako agitacijo. Posl. Angerer in dr. Lemisch sta debatirala z Grafenauerjem. Pri postavitvi »odgonski stroški« govori Grafenauer proti odgonskim stroškom za inozemce, osobito Italijane, ki bi morali plačati stroške, a jih le s težavo. Obdavčiti bi se morali, ki pridejo k nam in jemljejo zaslužek našemu prebivalstvu. Hönlinger konstatira, da se res težko dobi povračilo za odgonske stroške za inozemce, ker se iztirjajo po ministrstvu za zunanje zadeve. Pri postavitvi »šolstvo«, izvaja poslanec Grafenauer: Kar človek stori, mora storiti na praktični podlagi. Tega pa ne store šolske knjige. Preobširne so, temelji za potrebščine kmečkega prebivalstva je preobširne. Nepraktične so šolske knjige, ker jih pišejo profesorji in učenjaki, ki nimajo šolske prakse. Šolske knjige bi se morale tako pisati, da se iz njih kmečki otroci uče kmečkih znanosti in pa ljubezni do kmečkega

LISTEK.

„Srebrožark“.

(Spisal Conan Doyle.)
(D dalje.)

Holmes je vzel nato iz vrečice škorenj, čevlji in podkev, ter natančno primerjal vse te reči z vtisi na tleh. Potem je vstal in pričel iskati še med grmičevjem.

»Težko, da bi še kaj našli,« reče inšpektor. »Pustil sem preiskati natančno vso površino sto korakov v krogu, a našli nisimo nič.«

Holmes je vstal. »Če je torej tako, ne bom iskal naprej, ker bi le tratil čas. A šel bom vendarle nekoliko po tem močvirju, da bi vsaj nekoliko dokazov pridobil do jutri. Vzel bodem s seboj tudi podkev; pravijo, da to železo donaja srečo. Polkovnik Ross je že z vidno nestrpnostjo opazoval vsa dejanja Holmesova.

Pogledal je na uro in se obrnil k inšpektorju.

»Bilo bi mi zelo ljubo, gospod Gregory, ako me spremite do pristave. Vprašal bi vas rad v nekaterih stvarih za vaš svet. Posebno čutim kot svojo dolžnost napram ljudstvu, da izbršem iz liste dirjalcev ime svojega konja.«

»Nikakor ne,« se oglasi Holmes. »pustite stvar, kakor je.«

Polkovnik se je nasmehnil.

»Veseli me, da sta te misli. Našli nas bode, ko se vrnete v Starkerjevi hiši in potem se odpelimo skupno v Tavistock.«

Vrnil se je v spremstvu Gregoryjevem, midva pa sva počasnih korakov krenila čez močvirje. Solnce se je bližalo že zatonu in je obsevalo z zadnjimi žarki širno ravan.

Holmes je v misli zatopljen tiho korakal poleg mene.

»Najumestnejše je, Watson, da pustiva vprašanje, kdo je umoril Stakerja, popolnoma na stran in pred vsem poizveva kaj je s konjem. Recimo, da je žival pobegnila med bojem; kam je šla?

Konj je zelo družabna žival, iskala si je torej kakega človeškega bivališča. Morala bi se torej vrniti v Kings Pyland nazaj, — ali pa v Mapleton. Da bi begala po močvirju semintja, je neverjetno. Tudi ciganje konja niso ukradli, ker bi ga ne mogli prikrivati, nikar da bi ga prodali, ko je ta konj povsod dobro znan.«

»Kaj pa naj bi bilo torej?«
»Kot sem ti že omenil, bi dirjal konj v Kings Pyland, ali pa v Mapleton. V Kings Pylandu ga ni, torej je v — Mapletonu. Drživa se za enkrat tega naziranja. Tu je močvirje suho in trdo, proti Mapletonu pa je zemlja že mehkejša. Tudi mora biti še soteska, ki vodi iz Kings Pylanda proti Mapletonu od ponedeljaka sem precej vlažna. Ako se ne motim, da je konj tekel v Mapleton, našla bodeva tam gotovo še njegovo sled.«

Med tem pogovorom sva korakala urno naprej in dospela v nekaj minutah v sotesko.

Ni bilo treba iskati dolgo časa in Holmes je ugledal na vlažnih tleh konjske stopinje. Vzel je iz žepa podkev in jo primerjal z vtisi na tleh. Prilegala se jim je popolnoma natančno.

»Ali uvidevaš sedaj, kaj pomore živa domišljija,« reče Holmes.

»In ravno ta primanjkuje Gregoryju. Predstavljala sva si, kaj bi se vse lahko zgodilo, in se nisva motila. Poidiva še naprej.«

Šla sva sedaj po suhi, trdi zemlji, nato pa zopet po vlažni in na takih krajih sva našla povsod konjski sled. Prišla sva že blizu Mapletona in iskala tam izgubljen sled. Našla sva jo prav v bližini mapletonske konjarne. Tu sva pa videla obenem tudi vtise moških čevljev poleg konjske sledi.

»Dosedaj je bil konj sam,« rečem jaz.

»Da, sam, a kaj je to?«

Dvojna sled bila je mahoma pretrgana in je vodila v smeri proti Kings Pylandu.

Holmes je zažvižgal predse in se nasmehnil. Šla sva nekaj časa po njej, ko sem jaz poleg te opazil zopet drugo, ki je vodila v nasprotni smeri zopet nazaj v Mapleton. Opozoril sem prijatelja na to.

»Izvrstno, Watson,« reče Holmes, »prihranil si nama pot, ki bi naju vodila zopet nazaj, kjer sva že bila.«

»Poidiva torej po novi sledi.«

Nisva hodila dolgo. Sled se je izgubila na tlaku pred mapletonsko konjarno. Ko sva se bližala prostoru, je nama prišel nasproti hlapec.

»Tu nima nikdo nič iskati,« zavpije nad nama.

»Stavil bi vam rad le eno vprašanje. Bi-li mogoče lahko govoril z gospodom Brownom danes ali pa jutri zjutraj?«

»Zakaj ne, saj vstaja gospod redno zelo zgodaj, navadno je prvi na nogah. Sicer pa prihaja ravno tu, vprašajte gospoda sami.«

Ravno je hotel stisniti Holmes hlapcu za to polasnilo v roke malo napačno, ko pride izza vrat že precej prileten mož temnega obraza in srđitih oči z bičem v roki.

»Kaj naj pomeni to, Dawson?« zavpije nad hlapcem.

»Jaz ne trpim nikakih pogovorov, hajdi na delo! In vi — kaj za vruga iščete tu?«

»Kratek pogovor z vami, cenjeni gospod,« odvrne Holmes navidezno zelo prijazno.

»Nimam časa za pogovor z vsakim pustolovcem; tuji tu nimajo opraviti popolnoma nič. Glejte, da se mi spravite odtod, sicer vas naženem s psi.«

Holmes se nagne k njemu in mu zašepeče nekaj v uho. Brown se je zganil strahu in postal rdeč do ušes.

»To ni res!« zavpije. »To je prokleta laž!«

»Prav dobro. Hočemo li razpravljati to zadevo tu zunaj na prostem, ali vam je pa mogoče vendar ljubše, da se pogovorimo v vaši sobi?«

»Poidite z neno, ako hočete.«

Holmes se je nasmehnil.

»Dragi Watson, jaz pridem kmalu, potrpi nekoliko tu zunaj.«

»Idiva, gospod!«

Preteklo je približno že pol ure, ko sta prišla zopet obadva iz hiše. (Koniec.)

stanu. Osebito se mora paziti na versko vzgojo otrok. Kakor so vzgojeni otroci, taka je rodovina, občina, država. Potrebno je, da se skrajša šolska doba. Dejansko imamo osemletno šolsko dolžnost. A po šestem letu imamo polletna oproščenja od šolskega pouka, ki se zelo izrabljajo. Kaj naj počne učitelj z otrokom, ki med šolsko dobo izstopi in vstopi? Če izvzamemo vse, pohajajo otroci komaj sedem let šolo. Pametneje je, da se skrajša šolska doba, ki pa ne sme biti pretrgana in se ji priklapi strokovni pouk. S svojimi izvajanjmi je zdrazil Grafenauer svobodomiselnost sršene v koroškem deželnem zboru. Mattersdorfer je javkal, da hoče izpodkopati Grafenauer med prebivalstvom ugled šoli. Pritrditi je pa moral gospod ravnatelj meščanske šole, da ima Grafenauer glede na šolske knjige prav. Dr. Angerer je pa branil »Svobodno šolo«. Mož je tako domišljav, da trdi, največji duševni veljaki da so na čelu društva »Svobodna šola«. Deželni predsednik Hein je naglašal, da posvečuje že leta sem svojo pozornost izseleovanju. Na Koroškem je razširjeno izseleovanje le v Ziljski dolini in pa v volčberški okolici. Dobernig želi, naj se šolske knjige vedno ne menjajo.

Grafenauer nato izvaja: Kakor vsako leto, bi se morala tudi letos imenovati šolska debata pravzaprav Grafenauerjeva debata. Veselo je, da napreduje Koroška glede na šolske hranilnice. Mogoče je le še, da se dobimo tudi v politično-narodnem oziru. Poslanec Mattersdorfer vidi v vsaki remeduri šolskih knjig klerikalnega bavljava. Mattersdorfer sodi, da hočemo »klerikalci« napraviti ljudstvo nazadnjaško, neumno in nesrečno. Naj pove Mattersdorfer, koliko srečnih ljudi pa imamo na Koroškem? Vsi so nezadovoljni, od kmeta do — državnega poslanca, in da je tako, je vzrok sedanjih vladajočih šolski sistem. Berila ne obsegajo, kar bi morala obsegati, namreč berila, ki bi navajala k zadovoljnosti in ljubezni do domače grude. Šola mora biti postavljena na praktični temelj in se mora prikriti praktičnim potrebam kmečkega prebivalstva. Glede na beg z dežele, opomni, da tuji delavci ne prihajajo na Koroško, da izrabljajo svojo šolsko izobrazbo, katere nimajo. Ravno zato, ker nimajo šolske izobrazbe v domovini, ne morejo izrabljati naravnih zakladov svoje grude in ker zato nimajo dela doma, pridejo na Koroško. Krivi teh razmer so tako pri nas, kakor drugod, oni, ki gospodarijo ljudstvu in mu ne dajo praktične šolske izobrazbe in tako ne dajo ljudstvu, kar je ljudskega.

Glede na Angererjeva izvajanja o »Svobodni šoli« pravi Grafenauer, da je to društvo važno za radikalne narodnjake, a za Korošce ni važno. Nič novega in primernege ni v pravih družstva »Svobodna šola« za ljudstvo. Najintimnejšimi somišljeniki dr. Angererjevi, državni poslanec Wolf in drugi nemški politiki, so se še pred kratkim izjavili proti društvu, ki so ga ustanovili ljudje in pa framasoni in ne more biti zato za kristiane dobra ustanovitve. Juh še ni nikdar storil kristjanu kaj dobrega. Prizna, da z deželnim predsednikom nista prijatelja. Deželni predsednik ne razume vprašanja o begu z dežele tako, kakor jaz. Ljudi ne vleče v Ameriko dober zaslužek, marveč dejstvo, da velja pri nas ameriški dolar pet kron. Dolar ki ga prihranijo v Ameriki, porabijo, da poravnajo domače dolgove in da si pomorejo do novega blagostanja. Veliko se jih povrne nazaj in vsi ljubijo domovino, ki so jo zapustili, ker so bili v sili. To je vzrok bega z dežele, vsaj pri izseljenih iz Ziljske doline. Ne varajo se, češ, da bodo tam več zaslužili, ker vedo, dasotam živila dražja. Druge izvajajo z napačnimi pretvezami ne v Ameriko, marveč v bližnje države. Ljudstvo je lahkoverno in se da zapeljati. Tudi tu bi morala poseči vmes šola. Šola mora biti postavljena na praktične temelje in se mora prilagoditi razmeram mest in dežele. Ljudstvo želi, da se to izvrši v najkrajšem času. Ko sta debatirala še dr. Angerer in dr. Metnitz, je rekel deženi šolski nadzornik Palla, da zahteva Grafenauer praktično šolo, ki naj uči moliti in delati. Drugi točki ne bo pač nihče ugovarjal v deželnem šolskem svetu in se je po njegovem mnenju, kar je bilo mogoče storilo. O prvi točki, da naj šola uči moliti, je pa Palla pozabil povedati svoje mnenje.

Gibanje v Indiji.

Nemirno gibanje v angleški Indiji se je zadnji čas skoroda poglelo, kar se pojavi voditelj angleških socialistov Keir Hardie v vhodni Bengaliji in jame indijske domačine izpreobračati k socializmu. Angleška vlada je bila voditelj upornega gibanja vtaknila v zapore ali pa deportirala in zdelo se je, da so se domačini pomirili, kar jih vnovič razburi sir Keir Hardie. Sad njegovih govorov so bili izgredi 3. t. m. v Kalkuti. Izgredi pač niso bili taki, da bi se kdo mogel posebno navdušiti za Indijce. Policija je zadrževala huligane kolikor se je dalo in na provokacije ni niti odgovorila, da ne bi izzvala splošnega klanja. Za veliko tiskovno svobodo, ki vlada v angleški Indiji, je značilno, da je kalkuški indijski list »Bande Mataram« vkjub korektnemu postopanju policije smel pisati, da so policaji sami najeli morilce, napravili okoli indijskega predmestja kordon in pazili, da kdo ni motil klanja.

Brezdvomno je izgredov v Kalkuti precej kriv Keir Hardie, ki je isti dan v Kalkuti govoril Indijcem o parlamentarizmu. Dasi se nepristranski opazovavec mora zavzeti za podjarmljene domačine, si pa mora vkjub temu postaviti tudi vprašanje, ali je zdaj za Indijce parlamentarni sistem pripraven. Odločno treba reči, da nikakor ne. Prvica vlada v Indiji med Indijci in mnogoštevilnimi mohamedani

tako kruto krvno sovraštvo, da bi tudi v parlamentu bruhalo na dan in zadrževalo vsako resno delo, drugič pa so Indijci še danes medseboj razdeljeni v strogo druga od druge ločene kaste, ki bi v nobenem zastopu ne mogle skupaj delovati. Keir Hardie pa v precejšnjem nepoznanju razmer budistom in bramancem meša glave.

»Daily Telegraph« povdarja, da dozdaj še ni bilo treba vojaštva, da se nemiri zadušijo; ako se bo prelila kri, bo odgovoren socialistični vodja, katerega naj indijska vlada izžene. Tudi zmerni in premišljeni »Daily Graphic« smatra položaj za zelo resen ter pozivlja državnega tajnika za Indijo Morleya, naj nastopi z večjo odločnostjo. Indijska vlada dopušča, da se tiskajo hujskovavni govori in ne brani agitatorjem potovati po deželi in povzročati nemirov. Orientalec ne razume obzirnosti in svobodomiselnosti od strani vlade, ampak si jo razlaga kot slabost. »Morning Post« imenuje Keir Hardieja Don Kišota, ki ni za svoje »učene« govore čisto odgovoren. — »Daily News«, ki je dozdaj branil socialisti, ga zdaj pozivlja, naj se nemudoma vrne na Angleško, kajti le tu je pripraven kraj za agitacijo in za to, da se dosežejo pametne reforme. Indija je kakor sod smodnika, ki se takoj vname.

NAGODBA.

Nove težkoče v nagodbi.

Dunaj, 9. oktobra. Oficielni komunike naznanja, da je cesar nekoliko utrujen in da ima katar ter da vsled tega Becka in Weckerla ni mogel sprejeti. V informiranih krogih se pa trdi, da cesar obeh ministrskih predsednikov zato ni sprejel, ker se je v zadnjem hipu minister za zunanje zadeve baron Aerenthal odločno uprl nekaterim določbam v nagodbi, ki se tičejo državnopravnega stališča monarhije. Danes sta se obedve vladi pogajali z baronom Aerenthalom, sporazumljenje pa se še ni doseglo, ker Aerenthal noče v nagodbo kar tako privoliti. Pogajanja se bodo v nedeljo nadaljevala in najbrž tudi končala, da bo moč nagodbo predložiti pravočasno parlamentoma. — Uradno se o tem naznanja, da so se vršile konference z Aerenthalom in da se glede na državnopravna vprašanja niso pojavile »posebne težkoče«. Posvetovanja se bodo v nedeljo nadaljevala.

Budimpešta, 9. oktobra. Državno-pravna vprašanja, glede katerih se Beck in Weckerle še nista domenila, so glasom »Pesti Hirlapa« sledеча: Način, kako se sklepajo pogodbe z inozemskimi državami in izprememba trgovinske postave.

Dva junktima.

Dunaj, 9. oktobra. »Reichspost« poroča: Grof Andrassy je porabil priliko, ko se je šlo za nagodbo, za to, da je zopet cesarju predložil takozvane ustavne garancije v celem obsegu, ker je računal na to, da jih bo cesar, ki je tako zavzet za ohranitev dualizma, meril nič tebi nič podpisal s pogojem, da se nagodba sprejme tudi v ogrskem parlamentu, oziroma, da se sploh posreči, ker je Andrassy ta junktina gotovo še pred sklepom nagodbe spletel skupaj. Tu je pa interveniral prestolonaslednik, ki je povzročil, da je cesar potrdil samo 1. točko ustavnih garancij o razširjenju kompetence upravnega sodišča glede na pritožbe proti odloku vlade. Sankcioniral pa jo je le pod pogojem, da Andrassy izvede splošno volivno pravico, ki bo pravična tudi nemažarskim narodnostim.

Prestolonaslednik nezaupen.

Dunaj, 9. okt. Dobro informirana lista krščanskosocialne, oziroma konservativne večine, poroča, da je prestolonaslednik od cesarja dosegel, da mora Andrassy 1. točko ustavnih garancij cesarju predložiti čisto izdelano, predno se ta potrdi. Torej še ni sankcionirana.

Železniška vprašanja.

Budimpešta, 9. okt. »Pester Lloyd« hoče vedeti, da se je avstrijska vlada v nagodbi zavezala, da bo na progi Košice-Bogomir položila drugo tračnico in bogomirski kolodvor znatno povečala, da bo mogoče večji blagovni promet. Ta dela bodo stala štiri milijone. Nasprotno pa se je ogrska vlada zavezala, da dovoli železniško zvezo Dalmacije s Hrvaško in Avstrijo. Ogrska dogradi hrvaško progdo Ogulina. Glede na tarife se je določila popolna svoboda, le Ogrski se za zahodnoevropski promet (v Švico in Francosko) dovolijo znane koncesije. Obedve državi sta v tem oziru sploh dali druga drugi tiste koncesije, ki so določene v trgovinski pogodbi z Nemčijo.

Beck in parlamentarci.

Dunaj, 9. okt. Baron Beck se je začel posvetovati z načelniki strank. Najpreje je pozval k sebi dr. Weiskirchnerja in Gessmanna, Luegerja bo Beck sam obiskal. Jutri (10. t. m.) pride na Dunaj dr. Kramaf. Nato se bo posvetoval baron Beck tudi s člani gosposke zbornice, predvsem z grofom F. Thunom in še z ostalimi. Ministrski predsednik načelnikom klubov baje podrobnosti pogodbe ne bo razodel, ampak v prvi vrsti v glavnih potezih naslikal pridobitve. Baron Beck bo izkušal izvedeti, katere stranke ga bodo podpirale in v koliko, da bo 16. t. m. vedel, pri čem da je.

Preosnova kabineta.

Dunaj, 9. okt. Neki voditelj krščanskosocialne stranke izjavlja, da so vse vesti o preosnovi kabineta neutemeljene. Češki poslanci trdijo, da je preosnova preložena do januarja meseca, to je: do tedaj, da se reši nagodba. Češki agrarci baje kandidirajo za poljedelsko ministrstvo barona Rolsberga.

Parlament.

Dunaj, 9. okt. Češki klub se sestane 15. t. m. Za torek je sklical Pernerstorfer so-

cialnodemokraške parlamentarce k posvetovanju; isti dan zboruje tudi nemškonacionalna zveza.

OGRSKA.

Hrvati.

Budimpešta, 9. okt. Tu se vrši konferenca hrvaških poslancev v hotelu »Continental«. Sklenilo se je škofa Drohobeckega pozvati, naj odloži svoj poslanski mandat in opomni ministra za Hrvaško Josipovicha na njegovo izjavo, da bo takoj demisioniral, ako bo prišel v konflikt s hrvaško delegacijo. Konferenca se nadaljuje.

Budimpešta, 9. okt. »Az Ujsag« poroča, da bosta Weckerle in Josipovich izkušala pogajati se s hrvaško koalicijo. Ali bodo Hrvati obstruirali, še ni odločeno; na vsak način bodo v opoziciji.

Budimpešta, 9. okt. Ban Rakodczay je baje sporočil Weckerlu, da rad odstopi, ako je njegova oseba kamen izpodtike, da se sporazumljenje med Hrvati in ogrsko vlado ne doseže. — Od druge strani se poroča, da namerava Weckerle zasesti predstojniška mesta pri hrvaški vladi z uradniki.

Volivna reforma.

Budimpešta, 9. okt. Ogrska vlada z volivno reformo vedno odlašja. Grof Andrassy zdaj izjavlja, da bo volivna reforma prišla v parlamentu decembra meseca na vrsto, »ako bo to mogoče z ozirom na delavni program parlamenta«, če ne pa šele januarja meseca. Volivna reforma je »skoroda« izdelana. Informirani krogi trdijo, da letos volivna reforma prav gotovo ne pride na vrsto in da so vsi taki in enaki glasovi le slepilo, ker se vlada boji socialnodemokraških demonstracij.

Generalni štrajk.

Budimpešta, 9. okt. Vse je napeto in radovedno, kako se jutri izvede generalni štrajk. Restavracije in kavarne bodo zatvorene, železnice, elektriški tramvaj, razsvetljava in vodovod pa bodo baje funkcionirali. V glediščih se bodo vršile predstave vkljub štrajku. Policija pred parlamentom ne bo napravila kordona, pač pa bo pomnožena straža v parlamentu samem. Policiji bo na razpolago vsa garnizija in še neki konjeniški polk, ker se je bati, da bodo socialni demokratje napadali železniške delavnice, kjer se bo delalo. Po vseh teh delavnicah bodo nastavljene vojaške straže. Na šolah ne bo pouka, tudi trgovine bodo zaprte. Predsedniku zbornice Juthu bo izročila 40-članska deputacija peticijo, da se naj splošna volivna pravica takoj uvede.

Budimpešta, 9. okt. Drugi viri poročajo, da se bo delalo le v plinarni, ker je delavstvo solidarno in meščanstvo z njim simpatizuje. Generalni štrajk je dozdaj napovedan v 140 mestih.

V Zagrebu.

Zagreb, 9. okt. Ob 5. popoldne je tukajšnje socialno-demokraško delavstvo ustavilo delo. Vse kavarne, restavracije, trgovine in tovarne so zaprte. Ob 6. zvečer se je na gledališkem trgu zbrala mnogobrojna množica in poslušala govore voditeljev, ki so protestirali proti odporu ogrske vlade proti volivni reformi. Red in mir se nista kalila. Vsled slabe razsvetljave je bil štrajk zlasti ponoči občuten. Do dejanskega konflikta med socialnimi demokrati in krščanskimi socialci ni prišlo. Slednji so bili namreč izdali manifest, kjer povdarjajo, da so na svojih shodih v nedeljo sprejeli resolucijo glede na splošno in enako volivno pravico, katero bodo predložili hrvaškemu saboru, ki je za Hrvaško edino kompetentno mesto, kjer naj se to vprašanje reši. Hrvaški krščanski socialci nadalje demonstirajo, da se manifestira ob priliki otvoritve budimpeštanskega parlamenta tudi na Hrvaškem in s tem poniža Hrvaško do mažarske provincije. Hrvaški krščanski socialci se ne bodo pokorili rdečemu terorizmu in se generalnega štrajka ne bodo udeležili. Generalni štrajk, zapovedan od budimpeštanskega vodstva, globoko ponižuje svobodo hrvaškega naroda. »Doli s terorizmom!«

Supilo in Potočnjak.

Budimpešta, 9. okt. Supilo v »A Napu« izjavlja, da o taktiki hrvaških poslancev v ogrskem parlamentu še ničesar gotovega ne more povedati. Na vsak način se bodo Hrvati v prvi vrsti borili proti temu, da bi se izvedla ideja mažarske edinstvene države na Hrvaškem. Ako se misli Ogrska za svoje izgube v nagodbi odškodovati na Hrvaškem, ji to ne bo uspelo, ker bo potem tudi v drugih vprašanjih ravnotako izolirana, kakor je bila v nagodbenem. Hrvati se bodo v prvi vrsti potegovali za to, da se vzakoni splošna volivna pravica, kajti dokler ne postane zakon na Ogrskem, se tudi na Hrvaškem ne more vzakoniiti (?)

Budimpešta, 9. okt. Potočnjak izjavlja, da se ne bo v parlamentu prikazal, ker noče provocirati škandalov.

Vajda.

Arad, 9. okt. Rumunski listi izjavljajo, da bo Vajda prišel v parlament, ker ga brani ves rumunski narod, ki je v vprašanju, ali naj njegov poslanec izvršuje svoj mandat ali ne, edino kompetenten. Rumunci upajo, da akrobati neodvisne stranke ne bodo ponovili škandalov proti Vajdi.

Dunaj, 9. okt. »Vaterland« poroča, da bo rumunski poslanec Maniu vložil interpelacijo zaradi dogodkov pri volitvah v Belesy. Ako vlada ne bo na Supilovo interpelacijo glede na položaj v Hrvatski povoljno odgovorila, bodo Hrvati baje skupno z Rumunci obstruirali.

DEŽELNI ZBORI.

Volivnoreformna debata v gališkem deželnem zboru je zelo zanimiva. Odbor, ki

»proučuje« volivno reformo, je deželnemu zboru včeraj predložil načrt o izpremembi poslovnega reda, ki naj onemogoči vsakršno obstrukcijo. Skolyszewski je predlagal, naj se ta načrt odstavi od dnevnega reda in preloži obenem z volivno reformo. Večina to odkloni proti glasovom ljudske stranke in Rusinov. Rusin Mogilnicki ostro obsoja poslovni red. Nato govori Skolyszewski celih pet ur, pa mora svoj obstrukcijski govor končati, ker je obnemogel. Seja se zaključ.

Slezjski deželni zbor je odgođen.

Postava glede na obdavčenje avtomobilov se bo v nižjeavstrijskem deželnem zboru sprejela najbrž že v petek ali soboto, ker plenum načrta odsekovega ne bo izpremenil.

Istrski deželni zbor sklene postaviti na dnevni red prihodnje seje predlog, naj se na Istro pripadajoča pridobninskodavčna kvota pravično razdeli in pobira. Nato sprejme deželni zbor zakonski načrt glede na regulacijo Mirne še v tretjem branju. Prihodnja seja danes.

Češki deželni zbor je odgođen.

NOVI NEMŠKI ZDRUŽEVALNI ZAKON.

Berolin, 9. okt. »Berliner Lokalanzeiger« poroča, da je ministrski svet odobril zakonski načrt glede na preosnovo združevalnega zakona, zlasti pa naredbe, ki otežkočijo zborovanja v nenemškem jeziku. (O tem smo pisali obširno v članku »Naloge nemškega državnega zbora« zadnjo soboto.)

ODGOVOR BOLGARSKE VLADE NA AVSTRIJSKORUSKO REFORMNO AKCIJO GLEDE NA ČLEN III. MÜRZTESKE POGODBE.

Sofija, 9. okt. Bolgarski minister za zunanje zadeve je avstrijski in ruski vladi glede na njihovo noto o izvedbi pravosodne reforme v Makedoniji odgovoril v daljši noti, da je potrebno 1) določiti natančno mejo ozemlja, v katerem naj se reforma izvede, 2) to ozemlje zopet po potrebah prebivalstva razdeliti v podokraje, 3) izravnati narodnostna nasprotja v tem ozemlju zlasti na cerkvenem in šolskem polju, 4) izvršiti ljudsko štetje in 5) reorganizirati policijo in sodišča.

VOLITVE V DUMO.

Peterburg, 9. okt. Volitve volivnih poblaščenecv za rusko dumo niso nič kaj povoljne. V 21 gubernijah evropske Rusije in 4 gubernijah poljskih je izvoljenih 63% opozicionalnih kmetov. Od dozdaj izvoljenih poblaščenecv (678) je komaj 86 vladnih. Seveda o rezultatu zdaj ni še moč ničesar vedeti, ker bodo odločitve šele volitve takozvanih volivnih mož 6., 9. in 13. oktobra.

»SVOBODOMISELNI« MAJOR.

Rim, 9. okt. Vojni minister je vpokojil majorja Giovannetti, ker je v Loretu pred stolnico javno zasramoval katoliško vero, kar nasprotuje § 54. službenega reglemaja.

KRIŽ V ŠOLAH.

Rim, 9. okt. Državni svet je zavrnil priziv mestnih očetov v Alessandriji, ki so se pritožili proti kraljevi naredbi, katera je ugodila več prebivalcem Alessandrije in ukazala, da se ima takoj zopet pritrditi v alessandrijskih šolah razpela, katera je mestni svet dal odstraniti.

MAROKO.

Lalla Marina, 9. okt. Maročani so napadli na alžirsko-maroški meji francoski poizvedovalni oddelek in več vojakov ustrelili.

Pariz, 9. oktobra. Muley Hafid nabira vojsko.

OBSOJEN ANARHIST.

Pariz, 9. okt. Tu so obsodili ruskega anarhista Lava, ki je 1. maja na »Place de la republique« streljal na vojake, na 15 let prisilne ječe in na 20-letni izgon.

Dnevne novice.

+ Vabilo na redni občni zbor »Katoliškega slovenskega društva za radovljiški okraj« v nedeljo, dne 13. oktobra 1907, ob pol štirih popoldne v prostorih hotela »Bastl« v Radovljici. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo državnega in deželnega poslanca Jos. Pogačnika. 3. Jakob Pold: Sklepi jugoslovanske učiteljske zveze. 4. Razgovor o ustanovitvi »Kmetске zveze«. 5. Letno poročilo tajnika in blagajnika. 6. Volitev novega odbora. 7. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi odbor. — Matija Mrak, t. č. tajnik in blagajnik. — Janez Vurnik, t. č. predsednik.

+ Slovenska šola v Trstu. Z Dunaja smo dobili poročilo, da je **podržavljenje slovenske šole v Trstu gotova stvar**. »Slovenski Narod« je zadnjič namigaval, kakor da bi bila to za sluga slovenskih liberalcev, češ, da so podržavljenje slovenske šole v Trstu stavili v pogoje, pod katerimi so opustili nujne predloge proti volivni reformi. Morda so liberalci res stavili kak tak pogoj, Beck se je morda navidezno celo nekoliko upiral, pristal je pa lahko nani, ker je že mnogo prej poslanecem Spinčiču, dr. Sušteršiču in Kramafu dal zagotovilo, da vlada slovensko šolo v Trstu podržavi. Liberalci so tako stavili pogoje, za katere izvršitev je vlada že dala besedo zgoraj imenovanim poslancem. Tako tudi podržavljenje slovenske šole v Trstu ne spada med zasluge naših liberalcev!

+ Volivne reforme v deželnih zborih. Deželni zbori se bavijo z volivnimi reformami. Demokratiziranje deželnih zborov se čuti v celi državi kot nujna potreba, kajti nikjer stare oblike ne zadoščajo več. To, kar je Slovenska Ljudska Stranka proglasila v kranjskem deželnem zboru kot svojo prvo in nujnejšo zahtevo, to priznavajo in opraviču-

jejo zdaj vsi deželni zbor, in nikjer se ne dobe taki reaktoranci in starokopitneži, kakor so kranjski liberalci, ki se z obstrukcijo upirajo splošno priznani potrebi. Samo kranjski liberalci so tako slepi in nazadnjaški, da mislijo s silo preprečiti vseobči napredek. Uspehi, ki jih ima volivnoreformna akcija v vseh deželnih zbiorih, nam jamčijo, da bo tudi kranjski deželni zbor, ki ima v tej zadevi čast prvenstva v celi državi vsled nunege predloga S. L. S. leta 1901, premagal starokopitno nazadnjaštvo in se odprl širšim ljudskim slojem. Poučna je razprava o volivni reformi v dalmatinskem deželnem zboru, ki smo jo pričeli včeraj. Dalmatinski poslanci hodijo popolnoma ravno tisto pot, kakor Slovenska Ljudska Stranka. Predložili so splošno in enako volivno pravico, a ko so se prepirali, da vlada pod nobenim pogojem take volivne reforme ne bi predložila v sankcijo, so sklenili izdelati volivni načrt, ki bi odpravil za zdaj vsaj najhujše krivice in bi odprl kar mogoče pot onim ljudskim slojem, ki so bili doslej prikrajšani ali izključeni. Tudi v istrskem deželnem zboru gre volivna reforma isto pot. Tako delajo poslanci, ki sede s Hribarjem skupaj v »Jugoslovanskem klubu«. Kako pa morejo oni trpeti v svoji sredi moži, ki je načelnik stranke, katera je izjavila, da bo še dalje obstruirala proti volivni reformi? Hribarjevo stališče je diametralno nasprotno stališču istrskih in dalmatinskih poslancev, ki so v tem vprašanju edini s poslanci »Slovenskega kluba«. Ako imajo poslanci »Jugoslovanskega kluba« kaj doslednosti, moštva in naprednega mišljenja, naj pomislijo sami, kaj jim je storiti z načelnikom tako starokopitne stranke, ki se ustavlja najvitalnejši ljudski potrebi v veliko škodo naše narodnosti! Jasno je kot beli dan, da s takim možem poslanci S. L. S. ne morejo sedeti v enem klubu, in z nikomur, ki podpira njegovo borbo proti pravicam slovenskega ljudstva.

+ **Deželni predsednik** Teodor Schwarz se je iz Dunaja vrnil v Ljubljano.

+ **Liberalni konsumarji.** Ravno sedaj, ko vabi liberalna stranka trgovce na vseslovenski trgovski trg ter zopet v »Narodu« pogreva stara zabavljanja čez konsumna društva, češ, da so klerikalna, sleparska, faltna itd. — ravno v tem času pa Hribar-Lenarčičeva liberalna združena zveza vabi vsa konsumna društva, da naj k nji pristopijo. V teh vabilih se hvalijo konsumna društva, kako so koristna in potrebna, in obeta se jim vsakršna pomoč in podpora. Ravno tisti ljudje pa trgovcem pripovedujejo, da edino le oni rešujejo trgovski stan pred »klerikalnimi« konsumi. Liberalni trgovci, in vi se daste od takih ljudi komandirati in se za tako stranko kompromitirate? Predsednik trgovske zbornice in ljubljanski župan, sta postala svedca. To stoji, in s tem morajo zdaj trgovci računati!

+ **Hribar-Lenarčičeva politična zveza.** Iz raznih krajev nam pošiljajo zadruge vabilna pisma, s katerimi vabi Lenarčičeva »Zadruga zveza brez zadrug« razne posojilnice, mlekarne in konsumna društva, da naj pristopijo. Niti ena zadruga še ni odpadla vsled teh vabil od nobene stare zveze, in naši ljubci svedrci pošiljajo »Pristopnice« namestu g. Lenarčiču — uredništvu »Slovenca«. Tudi od celjske zveze še ni pristopila nobena zadruga, kolikor je nam znano. Vemo pa za mlekarne in posojilnice, da se ne podajo v politično špekulacijo ljubljanske gospode. Politična stranka lahko propade brez vsake škode, a denarni zavodi in gospodarska društva so resne stvari, in vsakdo si bo desetkrat premislil, preden bo ž njimi skočil v temo. Ker starih ne dobe, snujejo nove. Prošlo nedeljo so ustanovili proti Vipavski vinarški zadrugi nasprotno vinarško zadrugo. Ravno tisti ljudje, ki so najhujše preklinjali izborni Vipavski vinarško zadrugo in so gromovito aplavdirali dr. Tavčarju, ko je prišel na Vipavsko, da tam vse svedrce pohrusta in uniči, ravno tisti ljudje so zdaj sami izprevideli, da zadruga ni zmaguje Ker hočejo propadli liberalizem na Vipavskem spraviti zopet na berglje; so osnovali svojo liberalno zadrugo. Ena numara — nič več. Vrhniške tri numare so postale — ničle.

+ **Delo krščanskih socialcev.** Dunajsko mesto zgradi v Lainzu veliko moderno jubilejno bolnico s stroškom 10 milijonov kron.

+ **Slovenska šola v Aleksandriji.** Danes dne 2. oktobra, se je prvič slišal nežne dece mili slovenski jezik v slovenski šoli v Aleksandriji. Danes namreč smo otvorili svojo šolo v Afriki v kljub vsemu nasprotovanju in zaprekam. Vse je bilo že določeno, da prično slovensko šolo v Aleksandriji slovenske šolske sestre, a nenadne težkoče so preprečile za nekaj časa njih naselitev v Egiptu. Dobili smo dve učiteljici, pa le za toliko časa, dokler ne pridejo sem določene slovenske šolske sestre. V nedeljo, dne 29. septembra je »Krščanska zveza Slovenk« priredila igro »Sv. Cita«, in pri njej je bila nabrana častna svota za našo šolo. Šolo torej imamo, zmagali smo v enem oziru, pa dragi rojaki, zlasti gospodje poslanci, ne pozabite nas, da se ne bomo tako osamljeni borili za naše pravice! Naši neprijatelji silijo povsod svoje grabežljive roke, vzeti nam hočejo naše naprave, potujčiti našo mladež! — V Fr. Jos. azilu za sluškinje, v hiši, ki jo je sezidala naša avstrijska naselbina, v hiši, kjer so le razven malo izjem, vedno same Slovenke in Hrvatice, nastanili so to polletne nemške sestre iz »raja«, da one vodijo in oskrbujejo avstrijski azil! Nad 50 otrok samo za prvi razred bi morali slovenski in hrvaški stariši vpisati v našo šolo, pa kako jim to branijo naši neprijatelji in jim celo prete z raznimi grožnjami ter se vedejo, kakor bi se jim Bog vé kakšna krivica godila zato, ker naši vrli Slovenci nočejo svoje dece pošiljati v njihove šole! Žal, da so nekateri naši tako boječji, tako malo zavedni, da so se jim vdali; vidi se, da so samo še po imenu Slovenci in

Hrvatje, v resnici so pa že v nasprotnem taboru. Koliko je še dela, da se vzdramijo! To protubujenje se bo najprej doseglo z našo šolo pod vodstvom priznanih izvrstnih učiteljic, čč. slovenskih šolskih sester. Da bi le kmalu sem prišle! Zato pa merodajni gospodje v domovini, bodite nam v bodrilo in pomoč do polne zmage, do zmage na celi črti! — Aleksandrija, dne 2. oktobra 1907. — P. Benigen Snoj.

+ **Hrvaški književniki,** zbrani okoli starčevičanske »Hrvaške Smotre«, so poslali Björnsonu zahvalno pismo, ker se je potegnil za Slovence proti Madjarom.

+ **Hrvaški liberalci.** Na občnem zboru hrvaške »napredne stranke« je dr. Svetimir Korporić priporočal, naj se izpremeni v programu tista točka, ki zahteva ločitev cerkve od države, ker stranki škoduje. Predlog je propadel. Med navzočimi zborovalci je bila večina iz Slavonije, v zgornji Hrvaški liberalizem nima tal.

+ **Za ravnatelja kmetijske šole na Grmu** je imenoval deželni odbor g. Viljema Rohrmanna.

+ **Poročil se je** včeraj g. Zdravko Novak, davčni asistent v Kranju, z gđco Mici Pilarjevo iz Rupe.

+ **Novice iz Vipave.** Utonil je 72-letni čevljar Marka Meden, ko se je vinjen vračal z Goč. — Na tifusu je obolel organist gosp. Ivan Cvek.

+ **25-letnico svojega umetniškega delovanja** bo praznoval 10. decembra g. Ignacij Borštink.

+ **Zaprta časnikarja.** Iz Banjaluke javljajo: Književnik Peter Kočič in odgovorni urednik »Otačbine« Kondić so odvedeni neandoma z vojaškim spremstvom v ječo. Vzrok aretacije ni znan.

+ **Cena olja** v Dalmaciji je 20—22 K za hl. Cena vinu se še ni določila.

+ **Dalmatinski namestnik** Nardelli je še na Dunaju, kjer se zdravi.

+ **Socialni demokratje v Pragi** so kupili palačo grofov Kinskih za 1.200.000 K. Tam bodo imeli uredništvo socialističnega dnevnika in prostore za svojo organizacijo. Delavec zlagar vinarje, voditelji pa za milijone palače kupujejo.

+ **Nov paromlin v Zagrebu** bo v kratkem pričel delovati. Upajo, da bo vplival na znižanje cen moke in peciva.

+ **50-letnica smrti** Jožefa Resslerja, izumitelja višaka za ladje, se obhaja danes. Ressel je pokopan na ljubljanskem pokopališču pri sv. Krištofu.

+ **Poizkušen umor in samoumor na Dunaju.** Na Dunaju je 21-letni Karol Lukesch, ki se je pripeljal iz Gradca, trikrat ustrelil na lahkoživko Alojzijo Krenn in nato še na samega sebe in sebe smrtonovarno ranil. Lukesch je hotel ustreliti svojo ljubimko neko Zofijo Müller, ker je pa ni dobil, je streljal na prvo žensko, ki jo je srečal.

+ **Velika povišenj.** Iz Osilnice se nam piše: Osilnica, ležeča na meji kranjske vojvodine, leži v tem trenutku, ko to pišem, v pravcatem jezeru. Grozovito deževje, vsled katerega sta izstopili Čubranka in Kolpa, je opustošilo vse polje dveh vasi: Osilnica in Sela. Ubogi kmetovalec zre s solzami v očeh na svoje njive, po povodnji uničenih poljskih pridelkov: koruze, zelja, korenja itd. Osodepolni jarki trgali so zemljo vasi, ležečih v gorah. Rosila so očesa, ko so gledala elementarno moč vode, odnašajoč z grozovito silo — poljske pridelke. Razdrto polje zre ubogemu kmetovalcu-trpinu v obraz. Tu je potrebna nuja pomoč! Naši poslanci imajo slučajno krasn, a žalostno polje da delujejo na to, da bi ob roki visoke c. kr. vlade takoj priskočili na pomoč trpečim podanikom. — Poštna zveza je pretrgana. — Zaupljivo pričakujemo itak zapuščen in oddaljeni Osilničarji vsled elementarnih nezgod preplavljenja, katere so nas zadele 1852, dne 27. oktobra 1895 in — danes — od visoke c. kr. vlade primerne podpore. Ljudstvo si išče kruha v zimskem času s krošnjarijo ter kot drvarji v galiških, slavonskih itd. gozdih. Radikalno izseljevanje občanov v Ameriko je oprezno. Šolsko poslopje razpada; župnišče se utegne porušiti vsak hip. Kličemo torej: Pomagajte!

+ **Slovenci na Dunaju.** Slovensko katoliško izobraževalno društvo »Straža« na Dunaju, VI/1 Gumpendorferstrasse 104, II/10 naznanja: Slovenska služba božje se opravlja na Dunaju vsak mesec drugo nedeljo ob pol tredi popoldne v cerkvi sv. Antona v XV. okr., Pouthongasse 16. — Prihodnja slovenska služba božja bo torej v nedeljo, 13. oktobra. — Dunajske rojake opozarjamo, da so za bodoče leto obljubili nekaj cerkvenih govorov pri slovenski službi božji na Dunaju naši gospodje državni poslanci-duhovniki. — »Straža« priredi svojim članom in prijateljem prihodnjo nedeljo — 13. oktobra — v VI. okraju, Gumpendorferstrasse 101, v veliki dvorani restavracije »Zur schönen Schärferin« pozdravni in zabavni večer, h kateremu vas vladno vabimo! Začetek ob šestih zvečer. Dvorana se odpre ob petih. Vstop svoboden. Po končanih pozdravnih govorih sledi prosta zabava s petjem in tamburanjem. — »Straža« priredi isti dvorani 10. novembra Martinov večer, 8. decembra Miklavžev večer in 12. januarja 1908 IV. redni občni zbor. — Prihodnji teden se prično zopet redne tamburaške in pevske vaje, zato naj se blagovoljijo zglasiti v nedeljo pri gospodu pevovodju in kapelniku Marku Bajuku vse gospe in gospodične ter gospodje, ki se želijo vaditi v petju in tamburanju! — Razen večjih zabavnih večerov priredi »Straža« tudi letos vsako nedeljo ob šestih zvečer v društvenem lokalu v VI. okraju, Linien-gasse 38, pri gospodu Petermannu prijateljski sestanek; na teh sestankih bodo predavali gospodje člani slavnega slovenskega katoliškega akademičnega društva »Danice«. Za predavanja se hočemo priporočiti tudi našim

gg. državnim poslancem. — Naša društvena knjižnica bo društvenikom odprta vsako nedeljo (razen druge nedelje v mesecu) ob šestih do devetih zvečer. — Odbor »Straže« je sklenil v svoji seji 3. oktobra glede vpisovanja novih članov za leto 1908 in vsako naslednjo leto, da velja odslej sledeče pravilo: Novi člani se začno vpisovati za sledeče upravno leto že meseca oktobra. Članarina znaša na leto dve kroni. Razen tega vplača vsak novi član ko se vpiše, pristojbino za društveni znak 40 h in za legitimacijski listek 20 h v poravnavo stroškov. Članarina se more plačati izjemoma v dveh obrokih po 1 K. Stari člani vplačajo članarino za novo leto redno meseca januarja, lahko pa tudi že poprej od oktobra prejšnjega leta dalje. — Za odbor: Ivan Kvas, t. č. predsednik. — Alojzij Jeller, t. č. tajnik.

+ **Skrivnostna smrt.** Vojak 87. pešpolka Franc Tušaj, doma iz Štajerske, v garniziji v Pulju, je bil ondi poslan z nekaterimi vojniki na straži v trdnjavi »Guerra«. Drugo jutro, 8. t. m., so ga našli mrtvega blizu trdnjave na posestvu, ki ga imenujejo »Sampanos«. Vojak je imel strahovito rano ob levem očesu in bil sploh na glavi grdo razmesarijen. Poleg njega so našli puško dvocevko, kakršno rabijo ondotti okoličani.

+ **Legar se je prikazal** tudi v Kresnicah. V vasi Poljane pri Presu sta umrla dva: 17-letni sin Anton Pres in 18-letna Katarina Pres. Zelo slaba pa je še ena hči.

+ **Človeka ustrelil, ker je mislil, da je kukavica.** Pri Banjaluki v Bosni je ustrelil učitelj Ivo Jilič kmeta Aniča, ker je mislil, da je Anič, ki je sedel na nekem orehu, kukavica.

+ **Povodenj v Celju.** Zadnje deževje je povzročilo v Celju prvo povodenj v letošnji jeseni. Voda je preplavila spodnji del mestnega parka in ves Glacis. Ponoči so morali s pomočjo mestnih uslužbencev rešiti stroje kinematografa, ki je postavil svoj šotor na travniku, da jih voda ni poškodovala. Voda pa je kmalu zopet izplahnila.

+ **Pošta z golobi.** V francoskih naselbinah v Afriki so vpeljali pošto z golobi. Naprava se je dobro obnesla. Golobi so posredovali pošto-ne zvezo v zračni črti 600 kilometrov.

Ljubljanske novice.

lj Javna predavanja v Slov. krščansko-socialni zvezi« se prično prihodnji torek.

lj Pevski zbor »Slovenske kršč. socialne zveze« bo imel odslej redne pevske vaje v »Zvezinih« prostorih. Prihodnja skušnja bo v soboto 12. oktobra ob 8. zvečer. Bivše pevke in pevce prosimo, da se polnoštevilno odzovejo vabilu ter da pripeljejo novih somišljenikov in somišljenic, ki bi se radi vadili v lepem petju.

lj **Ponovljen razglas.** Mestni magistrat je vsled vednih pritožb ponovil razglas, da je prepovedano jemati s seboj pse v kavarni in gostilne. Prestopek te prepovedi se kaznuje po cesarski naredbi z dne 20. aprila 1854, št. 96. Kaznuje se pa tudi gospodar, ki psa v svojih prostorih trpi.

lj **Dobri striček.** Ob trnovskem pristanu dobroznani delavec Vincencij Zima je našel v nedeljo ponoči na Dolenjski cesti nekega starega kmeta, katerega je znal tako spretno pregovoriti, da je kmetič končno res mislil, da je Zima njegov nečak. Zima je s kmetičem popival in mu končno izmaknil 20kronski bankovec. Le s težavo so v neki gostilni pregovorili kmetiča, da je Zimo ovadil policiji. Ves čas je kmetič zdihoval: »Saj sem jaz vendar njegov stric. Pri aretiranjem nečaku so dobili le še 2 kroni, ostali denar je zapil. Zima še ni presedel zadnji kazen treh mesecev, katero je dobil radi tatvine, pa je že napravil novo »junaštvo«.

lj **Vinska trgatev** v restavraciji pri g. Dachsu v Florijanskih ulicah se vrši prihodnjo nedeljo in ne v soboto.

Izpred sodišča.

Nepotrebno izzivanje. V Premrovi gostilni na Velikem Ubeljskem je okoli 10. ure zvečer Peter Macarol nagajal nekaj vinjenemu Francetu Petrovčiču, posetniku od tam. Ker ga je v kljub opominu, naj miruje, Macarol je dražil, je zgrabil Petrovčič kozarec, da bi ž njim nagajivca udaril, vendar se je posrečilo gostilničarju ga pomiriti. A vzlic temu Peter Macarol ni dal miru, tedaj mu pa vrže Petrovčič kozarec s tako silo v obraz, da se je razletel in mu poškodoval levo oko. Obdolženec se zagovarja z veliko razburjenostjo vsled izzivanja. Sedel bo zato 4 mesece v težki ječi.

Malomarni gospodar. Posestnik Janez Brenkuš v Zgornji Besnici ima pri hiši 12 m globok vodnjak, ki je bil prejšnje leto obdan s poldrug meter visoko ograjo in pokrovom. Sčasoma se je pa zaradi trohnebe plot podrli, in kakor obdolženec sam pripozna, je opustil popravilo te prepotrebne ograje. Dne 11. avgusta je prišla njegova še ne sedem let stara hčerka k vodnjaku in prišla za verigo, da bi vodo vlekla. Veriga se je pa jela odvijati ter je potegnila deklico v globčino, kjer je vtonila. Brenkuš je bil zaradi svoje malomarnosti na 10 dni strogega zapore obsojen.

H krivemu pričevanju prigovarjal. Dne 4. julija t. l. gledala je šolarica Terezija Por z drugimi tovarišicami na Bledu na vrtu neke vile stoječe kamenitne podobe. Mimo se je pripeljal z vozom Janko Rekar, na Minem doma, ter vprašal deklice, koliko da je ura. Alojzija Kavčič se je zarekla in je odgovorila mesto da je deset, napačno pet, Rekar razljučen vsled tega, jo je hotel z bičem udariti, a ker je konj potegnil voz, se je moral stoeči Rekar vsteti. Nato je z bičem fliknil deklico Terezijo Por, in jo zadel čez levo oko. Ko so šle te deklice na okrajno sodišče v Radovljico

o tej zadevi pričati, jih je nagovarjal Rekar, naj se zlažejo, in naj izpovedo, da je hotel le konja udariti, a je po naključju zadel Reziko Por. Za kazen je dobil Rekar tri tedne ječe.

Znanost in umetnost.

+ **Umetne freske** so odkrili v palači grofa Straky v Pragi. V neki dvorani je bil dvojen strop. Ko so enega odstranili, so našli tri krasne freske, slikane med leti 1714 in 1720.

+ **Francoski impresionisti** so razstavili svoje slike v Pragi.

Telefonska in brzoljavna poročila

CESAR BOLAN.

Dunaj, 10. okt. V zadnjih 48 urah se je cesarjeva bolezen razvila v bronhitis (vnetje sapnika) z mrzlico. Pomirljivo je, da se vnetje že razpušča in je upati, da v kratkem popolnoma izgine. Danes po noči je cesar mirneje spal kot zadnje noči. Danes je cesar ob 5. uri že vstal in opravljal posle. Cesar je odločno odklonil zahtevo zdravnikov, naj bi tako zgodaj ne vstajal. Upanje je, da bo akutno stališče bolezn kmalu premagano. Danes je cesar sprejel generalnega adjutanta.

Dunaj, 10. okt. (Uradno.) Zdravstveni položaj cesarjev ni vznemirljiv. Opoldne ni imel cesar več mrzlice in je sprejemal poročila. Bolezen je izšla iz prehlajenja pri zadnjih cesarskih vajah in vsled napora pri množičnih reprezentacijskih dolžnostih zadnjega časa. Cesar ima dober tek. Upati je, da se bo v kratkem lahko peljal na sprehod in popolnoma okreval.

OSEM LJUDI UTONILO.

Kočevje, 10. okt. Kočevje in okolica je po zadnjem nalivu preplavljeno. Na mostu od Stalgera proti Lienfeldu je zavozil dne 10. oktobra voz z 14 ljudmi v vodo, od katerih se jih je rešilo le 6. Utonili so: Jožef Žagar, Uršula Briski, Anton Ožanič, vsi iz Ajbelja pri Banjaloki, Franc Vončina in neka ženska iz Novih Laz (Hinterberg) in hlapec g. Kajfeža iz Mrave. Rešil je pa Mihael Curl iz Ajbelja, ki je, predno je voz šel pod vodo, skočil iz voza tri potnike. Rešeni so torej: Mihael Curl, Jožef Dravič, Matija Curl, Jožefa Briski in še dva druga.

ZA SPLOŠNO IN ENAKO VOLIVNO PRAVICO NA OGRSKEM.

Budimpešta, 10. okt. Demonstracijski spreved delavstva se je vršil v redu. Spreved je trajal tri ure. Udeležilo se ga je 50.000 do 60.000 oseb. Vse gostilne, kavarne, trgovine so bile zaprte. Došlo je mnogo socialno-demokratskih prvakov iz drugih dežel, med njimi Schuhmeier in Winarsky z Dunaja in generalni tajnik srbske socialne demokracije Stojanović. Pri predsedniku zbornice se je oglasila deputacija 33 socialnih demokratov, ki je izrekla nado, da parlament uvede splošno in enako volivno pravico. Justh je protestiral proti temu, da bi sedanji parlament ne vršil svoje dolžnosti. Parlament skrbi za vse sloje. Ugovori pri socialnih demokratih in klici: To je predrzna, a neresnična trditev. Justh: Ako me nečete poslušati, zapustite sobo. Justh je nato izjavil, da bi parlament tudi brez terorizma vršil svojo dolžnost.

ISTRSKA VOLIVNA REFORMA.

Koper, 10. okt. Danes se vrši odločivna seja volivnoreformnega odseka istrskega deželnega zbora, ker se pričakujejo danes konkretni predlogi saj o najvažnejših točkah reformnega načrta.

Trst, 10. okt. »Piccolo« meni, da je položaj v volivnoreformnem »menj pesimiističen«.

Trst, 10. okt. »Edinost« piše o današnji seji odsekov: »Da bi bila ta odločitev ugodna, temu se ni nadejati, razun ako bi se dogodi velik čudež, da bi se gospoda v zadnjem hipu spametovali in da bi dobrovoljno stopili z visokega piedestala ter da bi sedaj storili, kar bodo prisiljeni prej ali slej.«

Pulj, 10. okt. »Omnibus« izvaja glede na razpravo odseka med drugim sledeče: »Gorje tistemu zastopniku naroda slovenskega v Istri, ki bi hotel pro bono pacis začeti dogovore z italijansko »večino«, dokler ta ne bo razumela, da se zvezda kamore bliža zatonu.«

JEZIKOVNA »NAREDBA«.

Trst, 10. okt. Mestna delegacija je sklenila predlagati mestnemu svetu, naj ne dopusti v mestu neitalijanskih napisov na zunanosti, ako ni na njih tudi italijanske označbe.

PROTIVOJAŠKI MANIFESTI.

Veliki Varaždin, 10. okt. Tu je na zidovih prilepljenih mnogo manifestov, ki pozivljajo vojake, naj ne streljajo v slučaju demonstracije za splošno volivno pravico na delavce, ampak naj puške namerijo proti delavskim sovražnikom.

FRANCOSKI POSLANIK V PETERBURGU

Berolin, 10. okt. Iz Peterburga se poroča, da namerava v kratkem odstopiti francoski poslanik Bompard.

TAJNOSTNI UMOR V PULJU.

Pulj, 10. okt. Tu so zaprli kmeta Jakoba Parapata, ki je na sumu, da je ustrelil vojaka Franca Tušaja. (Glej »Dnevne novice«).

Zahtevajte »Slovenca« v vseh go-stilnah! — Zahtevajte »Slovenca« na kolodvorih!

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško
 priporoča svoje **izborna pivo.** — Specialiteta: **„Salvator“** (črno pivo a la monakovsko).
 Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljkatve na dom sprejema restavracija „Narodnega Doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Ženitbena ponudba.
 Mladenič, 24 let star, z majhnim posestvom, zmožen slovenskega in hrvaškega jezika, dober gospodar ter izkušen fotograf, se želi seznaniti s kakšno gospodično ali vdovo brez otrok v starosti od 24 do 30 let ter zmožno slovenskega in nemškega jezika. Gotovine se zahteva najmanj 12.000 kron. Prednost imajo samo hčere trgovskega in fotografskega stanu kakor tudi iz gostilne. Ponudbe naj se pošiljajo upravištvu „Slovenca“ do konca tekočega meseca pod naslovom: „Srečen zakon, št. 8978, A. 7.“
 2312 3-1

Prodajalka
 večja slovenskega in nemškega jezika izučena v mešani trgovini želi premeniti mesto. Cenjene ponudbe pod šifro **A. R. 365** restante Ljubljana. 2310 2-1

2 **lepo meblovani sobi**
 s posebnim vvhodom, v zelo mirnem kraju v sredini mesta, sta takoj za oddati.
 Več se zve v trgovini pri „Solncu“, Pogačarjev trg. 2309 4-1

Trbovljski kosovni premož la.
 po **1 K 40 h**
 na 50 kg. in cele voze, v hišo pripeljan (na cele vagonne po premožkopnih cenah) priporoča **J. Paulin** v Ljubljani, Nova ulica 3. (Telefon št. 32.) glavna zaloga premoga Trbovljskega in Dolenjskega kosovnika, orehovnika in grušča ter Paulus-salon-briketov, na debelo in drobno. 2291 3-1

Učenca
 za krojaško obrt sprejme takoj **Ivan Bukovnik**, Ljubljana, Mestni trg 9. 2283 10-3

Najboljše in najmodernejše
KLOBUKE
 v vseh oblikah
 in najbogatejši izbori
 po 1-20 gl. in višje
 v Ljubljani pri
C. J. HAMANN

Zahtevajte zastoj
 In franko moj veliki, bogato ilustrovani glavni cenik z nad 3000 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur, kakor tudi vseh vrst solidnih zlatin in srebrnin, godbenega orodja, jeklenega in usnjatega blaga po izvirnih tovarniških cenah.
 Nikel remont. ura K 3-
 švic. izvir. „Roskopf“ pat. ura 5-
 registr. „Adler Roskopf“, nikel. remont. s sidro 7-
 Goldin rem. ura „Luna“, kolesje z dvojnim plaščem 8-50
 srebr. rem. ura „Gloria“ 8-40
 „dvojni plašč“ 12-50
 „oklep. verižica z rincec na pero in karab.“ 15 gr. težka 2-80
 ruska Tula nikel. ura cilind. z „Luna“ kolesjem 10-50
 ura s kukavico K 8-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-
 švic. avarevaldska ura K 2-80.
 Za vsako uro 3letno pismeno jamstvo!
 Nikak risko! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!
 Prva tovarna za ure **Hanns Konrad**, c. in kr. dvorni založnik v Mostu (Brüx) 654, Češko. 2315 1-1

Naznanilo.
 Dovoljujem si vljudno naznaniti, da sem 4. t. m. otvorila
Pred Škofijo šte. 19
trgovino s konfekcijo za dame,
= gospode, dečke in deklice. =
 Prosim torej cenj. p. n. odjemalce, da si blagovolijo ogledati mojo samo z novostmi bogato založeno zalogo, ter vljudno pripomnim, da mi bo mogoče sl. občinstvu najboljše, najsolidnejše in najceneje postreči, ker imam blago le iz prvih tovarn. — V nadi, da me bodo moji cenjeni odjemalci še nadalje počastili s svojim obiskom, beležim
 z odličnim spoštovanjem
A. Lukić
 bivša poslovodkinja F. M. NETSCHEK.

Kron 50 do 100
 dam vsakemu, ki mi pripomore h kaki službi za pisarno ali kaj enakega, najraje na deželo.
 Pisma se prosijo pod šifro **»Takoj«** na upravištvu „Slovenca“. 2285 3-2

Schichtovo milo
 je za vsako perilo najboljše.

V angleškem skladišču oblek
 v Ljubljani, Glavni trg šte. 5
 je še v zalogi:
 nad **1800** komadov modernih **dolgih paletotov** iz double in anglešk. blaga, kakor tudi **peluče-jopice** po **gl. 6,**
 nad **1500** komadov **dežnih plaščev** s kapuco po . . . **gl. 3.**
O. Bernatović.
 2314 3-1

VITA **VITA**
 Nova idealna voda za želodec
VITA
 naravna mineralna voda
Najčistejši
Natron-vrelec.
 Glasom zdravniških izjav, izborna učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod. kisline, bolezni na mehurju in ledvicah, kataris v sapniku ali prebavnih organih.
 Glavna zaloga v Ljubljani pri **Mihaelu Kastnerju**. Dobiva se tudi v vseh lekarnah in drožerijah
 2362 drožerijah 10-1

Na prodaj sta 2313 2-1
gostilniška in trgovska koncesija
 s trgovsko opravo vred za 300 K. Iztržba na dan 40 K. Naslov pove uprav. „Slovenca“.

Kosovni in orehovni premož
 najboljše kakovosti iz premogovnika v Trbovljah dostavlja realno in najtočneje v vsaki množini do celih vagonov 2308 4-1
Ivana Treo,
Cesta na Rudolf. železn. 8.
 Kot izborna, razmeroma ceno gorivo se najbolj priporoča trbovljski orehovnik.

Dobro izurjen, zanesljiv
PISAR
 se sprejme. Stenograf ima prednost. — Ponudbe pod **»Advokat«** na upravištvu „Slovenca“. 2295 3-2

Sanatogen
 Od nad 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno potrjen kot najuspešnejše krepljivo in osveževalno sredstvo 2010 7-3
Jači telo, krepi živce
 Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franko in zastoj Bauer & Co., Berlin S.W. 48 in glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 1.

Podružnica v Spljetu.
Delniška glavnioca
 K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
Stritarjeve ulice šte. 2
 sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2 %.

Podružnica v Celovcu.
 Rezervni fond
 K 200.000.

Podružnice:
 Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala strana, Most. ulica 17, Baden, Brno, Češka Liza, Češka Kamalica, Noravski Zumberg, Mödling, Novi Jičín, Plzeň, Svrtava in Liberec.
 Menjalnice na Dunaju:
 I. Wollzeile 10, II. Taborskega 4, III. Ungarskega 77 (vegal Rennwege), III. L. S. wengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 25, VII. Mariabellerstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 87, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 23.
 Wienjalnična delniška družba 45 150-128
„MERCUR“
 Dunaj, I. Wollzeile 10.
 Ake. kapital K 20.000.000. Reser. sklad K 8.500.000
 Najkulantnejši
nakup in prodaja
 vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, devis, valut in denarja.
Zamenjava in eskomptiranje
 izrebranih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.
 Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.
 Tisk »Katholische Tiskarne«.
 Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.